

Số: /KH-SNNMT

Hải Phòng, ngày tháng năm 2026

KẾ HOẠCH
Phòng chống bệnh lùn sọc đen hại lúa vụ Mùa năm 2026
trên địa bàn thành phố Hải Phòng

Căn cứ Chỉ thị số 9556/CT-BNN-BVTV ngày 15/11/2017 của Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn (nay là Bộ Nông nghiệp và Môi trường) về việc tăng cường công tác phòng trừ bệnh lùn sọc đen phương Nam hại lúa ở các tỉnh, thành phố phía Bắc.

Để chủ động phòng chống bệnh lùn sọc đen hại lúa bảo vệ sản xuất lúa vụ Mùa năm 2026, Sở Nông nghiệp và Môi trường ban hành Kế hoạch phòng chống bệnh lùn sọc đen hại lúa vụ Mùa năm 2026 trên địa bàn thành phố Hải Phòng (sau đây gọi tắt là Kế hoạch) với các nội dung cụ thể như sau:

I. MỤC ĐÍCH, YÊU CẦU

1. Mục đích

Triển khai đồng bộ, kịp thời, hiệu quả các biện pháp phòng, chống bệnh lùn sọc đen hại lúa; kiểm soát tốt nguồn rầy lưng trắng môi giới truyền bệnh, hạn chế thấp nhất nguy cơ lây lan, bùng phát thành dịch; bảo vệ sản xuất lúa trên địa bàn thành phố.

2. Yêu cầu

- Chủ động theo dõi, giám sát chặt chẽ diễn biến rầy lưng trắng và nguồn bệnh ngay từ đầu vụ; tổ chức lấy mẫu giám định, phát hiện sớm các ổ bệnh, xử lý triệt để, hạn chế để bệnh phát sinh phát triển và lây lan ra diện rộng.

- Thực hiện đồng bộ các biện pháp phòng chống bệnh lùn sọc đen và rầy môi giới truyền bệnh theo quy trình kỹ thuật quản lý bệnh lùn sọc đen hại lúa. Áp dụng các biện pháp phòng bệnh phải thực hiện sớm ngay từ đầu vụ và mang tính cộng đồng, theo phương châm phòng là chính.

- Tăng cường công tác tuyên truyền, tập huấn nâng cao nhận thức và trách nhiệm của người sản xuất trong việc chủ động phòng, chống bệnh.

- Tăng cường sự phối hợp chặt chẽ giữa các cấp, các ngành, cơ quan chuyên môn và chính quyền địa phương; gắn trách nhiệm cụ thể cho từng cơ quan, đơn vị, địa phương trong tổ chức thực hiện.

II. NỘI DUNG

1. Công tác tuyên truyền

- Tuyên truyền sâu, rộng bằng nhiều hình thức như thông báo trên các phương tiện thông tin đại chúng, tổ chức hội nghị, lồng ghép trong cuộc họp ở cơ sở, hội nghị tập huấn, phát tài liệu, tờ rơi... về đặc điểm, mức độ nguy hại của bệnh lùn sọc đen; đối tượng rầy lưng trắng là môi giới truyền bệnh cho cây lúa và chích hút từ cây lúa bị bệnh truyền bệnh cho cây lúa khỏe nhằm nâng cao nhận thức và trách nhiệm của người sản xuất trong việc chủ động phòng, chống bệnh.

- Hướng dẫn nông dân nhận biết sớm triệu chứng bệnh và áp dụng các biện pháp kỹ thuật phòng, chống hiệu quả, đặc biệt từ giai đoạn mạ.

- Thông tin, cảnh báo kịp thời diễn biến rầy lưng trắng và nguy cơ phát sinh dịch bệnh để người dân chủ động phòng, chống.

2. Biện pháp kỹ thuật quản lý bệnh

a. Giám sát nguồn bệnh trên đồng ruộng

Tổ chức thu, bắt mẫu rầy lưng trắng (môi giới truyền bệnh lùn sọc đen), mẫu mạ, mẫu lúa nghi nhiễm bệnh để phân tích và giám định virus lùn sọc đen nhằm phát hiện sớm nguồn bệnh. Từ đó đề xuất biện pháp phòng trừ hiệu quả, không để bệnh lây lan diện rộng.

b. Áp dụng biện pháp phòng bệnh trong các khâu canh tác lúa

- Vệ sinh đồng ruộng: Ngay sau thu hoạch lúa vụ trước tiến hành vệ sinh đồng ruộng bằng cách cắt, thu gom hoặc cày vùi gốc rạ (ngăn ngừa lúa chết phát triển), dọn sạch cỏ bờ ruộng, mương dẫn nước, tàn dư cây bệnh để hạn chế nơi cư trú của rầy và tiêu diệt nguồn bệnh.

- Bố trí thời vụ: Căn cứ vào khung thời vụ chung của từng địa phương chỉ đạo gieo cấy tập trung, đồng loạt, đảm bảo thời gian cách ly với vụ Xuân ít nhất 20 ngày tại những vùng có áp lực về bệnh.

- Hạn chế gieo trồng những giống lúa nhiễm bệnh nặng, giống nhiễm rầy, sử dụng các giống kháng/chống chịu rầy hoặc ít nhiễm rầy.

- Bón phân cân đối, không bón thừa phân đạm; áp dụng biện pháp kỹ thuật tiên bộ trong thâm canh lúa, quản lý dịch hại: Hệ thống thâm canh lúa cải tiến (SRI), cây hiệu ứng hàng biên, quản lý dịch hại tổng hợp (IPM), quản lý sức khỏe cây trồng tổng hợp (IPHM)...

c. Biện pháp bảo vệ mạ

- Xử lý hạt giống trước khi gieo, với những vùng có nguy cơ bị bệnh hại và gieo cấy các giống nhiễm rầy khuyến cáo nông dân hạn chế gieo sạ để hạn chế rầy lưng trắng phát sinh và lan truyền xâm nhiễm bệnh từ giai đoạn đầu cây lúa.

- Không gieo mạ ven đường giao thông, nơi gần nguồn sáng mạnh sẽ thu hút rầy lưng trắng đến truyền bệnh. Che phủ lưới (mắt lưới dày) để phòng chống rầy lưng trắng xâm nhập lây truyền bệnh ngay từ thời kỳ mạ.

- Ở những vùng đã từng bị bệnh và vùng có nguy cơ bị bệnh cao cần tiến hành phun trừ rầy (phun tiễn chân mạ) trước khi cấy từ 3 - 4 ngày và trên lúa gieo sạ khi cây lúa được 4-5 lá.

- Khi phát hiện ruộng mạ nhiễm virus lùn sọc đen phải phun thuốc trừ rầy triệt để (nếu có) và tiến hành tiêu hủy toàn bộ mạ, gieo mạ thay thế nếu còn thời vụ.

b. Áp dụng các biện pháp quản lý khi bệnh xuất hiện

** Giai đoạn sinh trưởng của lúa từ gieo mạ đến khi lúa kết thúc đẻ nhánh*

- Ngay sau khi gieo mạ, cây lúa: nếu phát hiện rầy lưng trắng mang virus gây bệnh lùn sọc đen cần phải phun thuốc trừ rầy ngay để diệt nguồn rầy mang virus, hạn chế lan truyền bệnh.

- Giai đoạn lúa đẻ nhánh: kiểm tra, nếu phát hiện rầy lưng trắng non (rầy cám, rầy tuổi nhỏ) lập tức phun thuốc trừ rầy để hạn chế nguồn rầy môi giới, lan truyền bệnh ra diện rộng.

- Thường xuyên thăm ruộng để phát hiện và khẩn trương nhổ tỉa tiêu hủy (vùi xuống bùn) các khóm, dảnh lúa bị bệnh; ruộng lúa giai đoạn trước đòng cái có trên 30% số dảnh lúa bị bệnh tiến hành tiêu hủy cả ruộng bị bệnh bằng biện pháp cày vùi diệt mầm bệnh; trước khi cày vùi phải phun thuốc trừ rầy lưng trắng (nếu có) để ngăn chặn môi giới truyền bệnh phát tán sang ruộng khác; gieo cấy lại nếu còn kịp lịch thời vụ.

** Giai đoạn sinh trưởng của lúa từ khi kết thúc đẻ nhánh trở đi*

- Khi phát hiện rầy lưng trắng mang virus lùn sọc đen, tiến hành phun thuốc trừ rầy ngay và tiếp tục phun khi rầy cám lúa kế tiếp nở rộ; thường xuyên tổ chức điều tra phát hiện, kiểm tra, khoanh vùng, chỉ đạo phun thuốc trừ rầy lưng trắng những nơi có mật độ rầy từ 2.000 con/m² trở lên đối với lúa trước trổ hoặc 1.000 con/m² trở lên đối với lúa sau trổ (rầy tuổi 1-3).

- Ruộng lúa bị bệnh ở mức độ nhẹ và rải rác thì tiến hành tỉa bỏ, nhổ vùi tiêu hủy; phun rầy lưng trắng (nếu có) để hạn chế lây lan nguồn bệnh. Trường hợp ruộng lúa bị nhiễm bệnh nặng thì phải tiêu hủy cày vùi cả ruộng, trước khi cày vùi phải phun thuốc trừ rầy lưng trắng (nếu có) để hạn chế rầy mang mầm bệnh lây lan bệnh trên diện rộng.

Lưu ý: Khuyến cáo nông dân sử dụng những loại thuốc trừ rầy có hiệu lực diệt rầy cao đối với rầy lưng trắng; luân phiên thuốc khi sử dụng nhiều lần/vụ.

3. Quản lý hoạt động kinh doanh giống lúa, phân bón, thuốc bảo vệ thực vật

- Tăng cường kiểm tra nguồn mạ của các cơ sở cung ứng dịch vụ cấy máy.

- Tăng cường kiểm tra, tuyên truyền, hướng dẫn các cơ sở kinh doanh thuốc bảo vệ thực vật cung ứng đúng chủng loại thuốc, đảm bảo chất lượng thuốc và chấp hành nghiêm các quy định của pháp luật về kinh doanh thuốc bảo vệ thực vật.

III. KINH PHÍ THỰC HIỆN

Kinh phí chi sự nghiệp nông nghiệp được giao tại Quyết định số 117/QĐ-SNNMT ngày 11/02/2026 của Sở Nông nghiệp và Môi trường về việc giao dự toán điều chỉnh chi ngân sách nhà nước năm 2026 cho các đơn vị trực thuộc Sở Nông nghiệp và Môi trường.

IV. TỔ CHỨC THỰC HIỆN

1. Sở Nông nghiệp và Môi trường giao:

a. Chi cục Trồng trọt và Bảo vệ thực vật

- Chủ trì triển khai thực hiện Kế hoạch; chủ động công tác dự tính dự báo; thu bắt mẫu rầy để phân tích giám định phát hiện nguồn bệnh; giám sát chặt chẽ tình hình phát sinh phát triển của rầy lưng trắng trên lúa chét, gốc rạ, mạ ngay đầu vụ để xác định nguồn rầy mang virus lùn sọc đen.

- Thường xuyên tuyên truyền, tập huấn hướng dẫn nông dân các biện pháp kỹ thuật phòng chống bệnh lùn sọc đen đảm bảo an toàn, hiệu quả bảo vệ sản xuất lúa vụ Mùa 2026.

- Tham mưu chỉ đạo, hướng dẫn các địa phương áp dụng các biện pháp phòng chống bệnh kịp thời, hiệu quả.

- Chủ trì phối hợp với phòng Tài chính, Kế hoạch và Đầu tư xây dựng dự toán kinh phí thực hiện Kế hoạch.

- Tăng cường công tác kiểm tra chuyên ngành hoạt động kinh doanh thuốc bảo vệ thực vật, giống cây trồng, phân bón, xử lý nghiêm các hành vi vi phạm.

- Tổng hợp, báo cáo kết quả thực hiện Kế hoạch làm cơ sở để xây dựng và thực hiện Kế hoạch phòng chống bệnh lùn sọc đen cho các năm tiếp theo.

b. Phòng Tài chính, Kế hoạch và Đầu tư: Hướng dẫn đơn vị liên quan sử dụng kinh phí theo thẩm quyền, đúng quy định.

c. Ban Quản lý rừng và Khuyến nông: Tăng cường tuyên truyền, tập huấn hướng dẫn người dân phòng chống bệnh lùn sọc đen.

2. Đề nghị UBND các xã, phường, đặc khu

- Phối hợp, tổ chức triển khai thực hiện Kế hoạch.

- Chỉ đạo cơ quan chuyên môn trên địa bàn hướng dẫn nông dân thực hiện đầy đủ các biện pháp kỹ thuật quản lý bệnh lùn sọc đen hại lúa phù hợp với thực tế sản xuất của địa phương.

- Đề nghị các đoàn thể, tổ chức chính trị - xã hội tích cực tham gia tuyên truyền, vận động nhân dân thực hiện tổng hợp các biện pháp phòng chống bệnh lùn sọc đen kịp thời, hiệu quả.

- Xem xét cân đối, bố trí thêm kinh phí từ ngân sách địa phương (nếu có) để triển khai đồng bộ các biện pháp phòng, chống bệnh.

3. Đề nghị cơ quan Báo và Phát thanh, truyền hình Hải Phòng; Trung tâm Dịch vụ sự nghiệp công các xã, phường, đặc khu: Thường xuyên tuyên truyền để góp phần thực hiện Kế hoạch có hiệu quả.

Sở Nông nghiệp và Môi trường đề nghị các Sở, ngành, UBND các xã, phường, đặc khu và các đơn vị liên quan phối hợp tổ chức triển khai, thực hiện Kế hoạch và báo cáo kết quả thực hiện về Sở Nông nghiệp và Môi trường (*qua Chi cục Trồng trọt và Bảo vệ thực vật*) để tổng hợp báo cáo Bộ Nông nghiệp và Môi trường, UBND thành phố./.

Nơi nhận:

- Cục TT và BVTV;
- UBND thành phố;
- Phó Chủ tịch UBND TP Trần Văn Quân;
- Giám đốc Sở;
- Các PGĐ Sở;
- Các sở, ngành, đoàn thể liên quan;
- UBND các xã, phường, đặc khu (có sản xuất lúa);
- Báo và PT, TH Hải Phòng;
- Phòng, đơn vị liên quan thuộc Sở;
- Lưu: VT, CCTTBVTV.

} (để báo cáo)

**KT. GIÁM ĐỐC
PHÓ GIÁM ĐỐC**

Lương Thị Kiểm